

hamboorg.city

Betriebliche Altersvorsorge (bAV) — Betriebsrente wyjaśniona prosto

Czym jest betriebliche Altersvorsorge, jak funkcjonuje Entgeltumwandlung i dlaczego bAV szczególnie opłaca się pracownikom w Niemczech.

Deutsche Begriffe: betriebliche Altersvorsorge | bAV | Direktversicherung | Pensionskasse | Entgeltumwandlung | Betriebsrente | Arbeitgeberzuschuss

Czym jest betriebliche Altersvorsorge?

betriebliche Altersvorsorge (w skrócie: **bAV**) to drugi filar emerytury w Niemczech — obok **emerytury ustawowej** (filar 1.) i **prywatnego zabezpieczenia** (filar 3.). W bAV pracownik oszczędza na emeryturę poprzez pracodawcę. Duża zaleta: istnieją **ulgi podatkowe** i często **dopłata od pracodawcy**.

Od 2002 roku **każdy pracownik** w Niemczech ma **prawo** do betriebliche Altersvorsorge poprzez Entgeltumwandlung (§ 1a BetrAVG). Dotyczy to również **obcokrajowców** z umową o pracę w Niemczech.

Jak funkcjonuje Entgeltumwandlung?

Przy **Entgeltumwandlung** (inaczej: zmiana wynagrodzenia) rezygnujesz z części **pensji brutto**. Kwota ta jest zamiast tego wpłacana na umowę emerytury. Zaleta: na przeznaczoną kwotę przypada **mniej podatków** i **mniej składek ubezpieczenia społecznego**.

Przykładowe obliczenie (2026)

	Bez bAV	Z bAV (200 €/miesiąc)
Pensja brutto	3.500 €	3.500 €
Umowa Entgeltumwandlung	0 €	200 €

	Bez bAV	Z bAV (200 €/miesiąc)
Dochód do opodatkowania	3.500 €	3.300 €
Wynagrodzenie netto (ok.)	2.300 €	2.190 €
Rzeczywiste koszty	—	ok. 110 €

Wynik: Wpłacasz 200 € do bAV, ale Twoje wynagrodzenie netto spada tylko o ok. **110 €**. Pozostałe 90 € zaoszczędzisz dzięki niższym podatkom i składkom. To jak **rabat od państwa**.

Arbeitgeberzuschuss — obowiązek od 2022

Od **1 stycznia 2022** pracodawca musi przy Entgeltumwandlung zapłacić **dopłatę co najmniej 15%** przeznaczonej kwoty — jeśli Entgeltumwandlung powoduje oszczędności w składkach ubezpieczenia społecznego (§ 1a Abs. 1a BetrAVG). Dotyczy to **wszystkich rodzajów realizacji**.

Przykład:

- Przeznaczasz **200 €/miesiąc**
- Pracodawca płaci co najmniej **30 €/miesiąc** (15% z 200 €)
- **Łączna wpłata:** 230 €/miesiąc do Betriebsrente
- Wielu pracodawców płaci **dobrowolnie więcej** (20–50% lub nawet 100%)

Porada: Zapytaj swojego pracodawcę o **konkretną dopłatę**. Niektóre firmy oferują korzystniejsze warunki niż minimum ustawowe.

Limity i górne granice (2026)

Limit	Kwota (miesięcznie)	Kwota (rocznie)
Entgeltumwandlung zwolniona z podatku	do 604 €	do 7.248 €
Entgeltumwandlung zwolniona z ubezpieczenia społecznego	do 302 €	do 3.624 €
Rekomendowane minimum	100–200 €	1.200–2.400 €

Limity zwolnień podatkowych i ubezpieczeniowych opierają się na **bazie oceny składek** ubezpieczenia emerytalnego (Zachód) i są corocznie aktualizowane.

5 rodzajów realizacji bAV

Istnieje pięć sposobów wdrożenia betriebliche Altersvorsorge. Pracodawca wybiera rodzaj realizacji:

1. Direktversicherung (forma najczęstsza)

- Pracodawca zawiera **ubezpieczenie na życie** na życie pracownika
- **Zalety:** Proste, przejrzyste, roszczenia należą do pracownika
- **Wady:** Zwrot często niski (gwarantowana stopa procentowa), ograniczona elastyczność
- **Najlepsze dla:** Małych i średnich firm

2. Pensionskasse

- Podobnie do Direktversicherung, ale za pośrednictwem **betriebliche Pensionskasse**
- **Zalety:** Często wyższy zwrot niż Direktversicherung
- **Wady:** Mniej rozpowszechnione, zależy od branży
- **Najlepsze dla:** Dużych firm i określonych branż (np. chemia, metal)

3. Pensionsfonds

- Inwestuje bardziej w **akcje** i inne formy inwestycji
- **Zalety:** Wyższe szanse zysku
- **Wady:** Wyższe ryzyko, bardziej złożone
- **Najlepsze dla:** Firm dążących do wyższych zwrotów

4. Unterstützungskasse

- Zewnętrzna instytucja opieki finansowanej przez pracodawcę
- **Zalety:** Brak górnego limitu dla wpłat zwolnionych z podatku (§ 4d EStG)
- **Wady:** Brak bezpośredniego roszczenia pracownika, ochrona przy niewypłacalności poprzez PSVaG
- **Najlepsze dla:** Osób o wyższych dochodach, które chcą wpłacać więcej niż limit

5. Direktzusage (Pensionszusage)

- Pracodawca płaci emeryturę **bezpośrednio ze swojego majątku**
- **Zalety:** Elastyczne kształtowanie, brak górnego limitu

- **Wady:** Zależy od wypłacalności pracodawcy
- **Najlepsze dla:** Kierowników i pracowników kierowniczych

Co się dzieje przy zmianie pracy?

To jedno z najważniejszych pytań — szczególnie dla obcokrajowców, którzy mogą zmienić pracodawcę lub opuścić Niemcy:

Przenoszalność (zabezpieczenie)

- **Direktversicherung i Pensionskasse:** Umowa może być zwykle **przeniesiona** do nowego pracodawcy lub **kontynuowana prywatnie**
- **Pensionsfonds:** Transfer jest możliwy, ale nie gwarantowany
- **Unterstützungskasse i Direktzusage:** Zwykle **niemożliwe do przeniesienia** — roszczenie pozostaje u starego pracodawcy

Nabędzie prawa do renty

Twoje roszczenia z bAV są od razu **nabyte**, jeśli są finansowane poprzez **Entgeltumwandlung**. To oznacza: nawet jeśli opuścisz firmę, zachowujesz swoje roszczenie.

Dla **pracodawcy finansowanego** roszczenia: roszczenia nabywają się po **3 latach zatrudnienia** i od **21. roku życia**.

Powrót do kraju ojczystego

Jeśli opuścisz Niemcy:

- Roszczenia bAV **pozostają** — otrzymasz emeryturę później
- **Wypłata** jest dokonywana również za granicę (po osiągnięciu wieku emerytalnego)
- **Przedwczesne rozwiązanie** jest zwykle **niemożliwe** (w przeciwieństwie do prywatnych ubezpieczeń emerytalnych)
- W niektórych przypadkach może być wypłacona **abfindung** (równoważne odszkodowanie), jeśli miesięczna renta jest poniżej minimalnej kwoty

Wypłata — Co dostaję na starość?

Betriebsrente jest wypłacana od **wieku emerytalnego** (obecnie 67 lat), albo jako:

- **Miesięczna renta** (dożywotnio)
- **Jednorazowa wypłata kapitału** (zależy od umowy)

- **Forma mieszana** (częściowy kapitał + renta)

Podatki i składki na Betriebsrente

Ważne: Betriebsrente na starość jest **w pełni opodatkowana** i podlegają **składki ubezpieczenia zdrowotnego i opiekuńczego:**

- **Podatek dochodowy** zgodnie ze stawką indywidualną (na starość zwykle niższa)
- **Ubezpieczenie zdrowotne:** pełna stawka składki (pracownik + pracodawca)
- **Ubezpieczenie opiekuńcze:** pełna stawka składki
- Od 2020 istnieje **zryczałtowana kwota** dla Betriebsrente przy ubezpieczeniu zdrowotnym (2026: ok. **176,75 €/miesiąc**)

Porady dla pracowników zagranicznych

- **Aktywnie pytaj** swojego pracodawcę o bAV — wielu obcokrajowców nie wie, że mają prawo
 - **Wykorzystaj dopłatę pracodawcy:** Weź co najmniej 15% — lepiej, jeśli pracodawca płaci więcej
 - **Skorzystaj z ulg podatkowych:** Poprzez Entgeltumwandlung oszczędzisz podatki i składki
 - **Sprawdź przenoszalność:** Przed zmianą pracy wyjaśnij, czy umowa może być przeniesiona
 - **Połączenie:** bAV uzupełnia emeryturę ustawową — razem z prywatnym zabezpieczeniem (np. ETF-Sparpläne) uzyskujesz solidne zabezpieczenie emerytalne
- Stan: marzec 2026. Wszystkie informacje bez gwarancji.